

9. Оцінка результатів. На даному етапі співвідносяться отримані результати маркетингових комунікацій з оптимальними, або бажаними.

Завдання паблік рилейшнз не закінчується на максимально можливому завоюванні аудиторії на ринку. Їх завдання являються набагато змістовнішими, тому що ПР діяльність орієнтується саме на формування думки (громадської) та покращення зв'язків на основі довіри цільової аудиторії із набагато ширшим ніж саме отримання вигідних пропозицій на певному ринкові, аспектами проблем.

Для більшості маркетингових фахівців постають два питання:

- 1) Чи існує потреба в конкретному товарі або послугі?
- 2) Якщо так, то для якої категорії населення в якій упаковці вони швидше за все почнуть користуватися попитом?

Спрямований на споживачів, маркетинг у той же час зацікавлений і іншими групами, насамперед: продавцями, дилерами, працівниками оптового та рекламного відділів. Одним із ключових значень для працівників у сфері ПР являється аналіз ринку, що надає інформацію про споживачів, які одночасно є ключовими групами ПР-громадськості.

Отже, паблік рилейшнз надають змогу враховувати різні ситуаційні аспекти, економічні реалії, вплив політики, ставлення суспільства до підприємства чи організації, гарантій та забезпечення соціальної відповідальності, сприяють найбільш ефективному використанню потенціалу, особливо людського, та цілеспрямованому впливу на певну громадськість. За допомогою цього всього зростає можливість досягнення очікуваного економічного чи соціального результату, а також зростають перспективи подальшого розвитку.

Література

1. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблікрилейшнз : Монографія / В.М.Бебик. - К., 2005. -437, с.
2. Варшавская Е. О тенденциях развития Паблик Рилейшнз / Е.Варшавская // Маркетинг. - 2002. - № 5. - С. 62-69.
3. Гурская Н. "Паблик рилейшнз" как основной метод формирования престижной репутации в политике и бизнесе / Н.Гусарская // Маркетинг и реклама. - 2000. - № 5-6. - С. 22-23.
4. Королько В. У пошуках теорії мультикультурних паблік рилейшнз / В.Королько // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2002. - № 3. - С. 28-41.

УДК 338.43:504:332.1

В. В. ГОБЛИК, І. І. АЛМАШІЙ, А. Є. ФЕЄР
Мукачівський державний університет

ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД РЕГІОНУ

Закарпаття відоме своїми ініціативами у сфері агропромислового розвитку. Область була першою, яка в межах затвердженої регіональної Програми підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм часткового здешевлення залучених кредитів за рахунок коштів обласного

бюджету відшкодовує залишок відсоткових ставок, які залишаються після відшкодування із Державного бюджету. Зазначена підтримка зменшила фінансове навантаження на сільгоспвиробників, а частково вивільнені кошти спрямовуються на пріоритетні цілі підприємств галузі.

Разом з тим у сільській місцевості нагромадилось багато соціально-економічних проблем. Найгостріші серед них – безробіття та низька оплата праці, що зумовлюють трудову міграцію сільського населення та пов'язані з цим соціальні проблеми сімей і виховання дітей. Відтік людських ресурсів спричинює їх нестачу для розвитку прогресивних видів економічної діяльності, які провадяться на сільських територіях. Крім негативних економічних наслідків, існує й позитивний вплив – зворотні доходи мігрантів, звичайно ж, створюють додаткові можливості для зрушень в інвестиційному процесі, які поки що переважно використовуються для індивідуальних цілей – розбудова житла, освіта [1].

На сільських територіях наразі не забезпечується відповідний рівень соціального та комунального обслуговування, як і в абсолютному вимірі, так і порівняно до міських територій.

Крім існуючих статистичних доказів вищенаведеного, ці висновки були підтверджені експертними та соціологічними опитуваннями. Зокрема, серед першочергових економічних потреб і проблем сільських громад були вказані такі, як екологічні, покращення довкілля та ландшафту, можливості працевлаштування з достойним рівнем оплати праці та стан інфраструктури.

Найважливіші **екологічні проблеми** респондентами ідентифіковані такі, як забруднення водойм і земель території громади, затоплення дворів, будинків громадян у період інтенсивних опадів; неякісна вода у водогоні.

Серед причин екологічних проблем першочергово можна ідентифікувати відсутність системи збору, вивозу й утилізації сміття, облаштованих місць видалення відходів, відсутність чи поганий стан інфраструктури водопостачання та водовідведення, низька екологічна культура населення та виробників, що загалом призводить до забруднення довкілля, низької якості питної води. Причини паводків у жителів сільських територій переважно асоціюються з вирубкою лісів.

У вирішенні екологічних проблем в сільській місцевості респонденти вбачають:

- зростання кількості мереж водопостачання і водовідведення та очисних споруд у сільській місцевості;
- якісніший рівень збору та переробки сміття, зменшення стихійних сміттєзвалищ;
- підвищення екологічного класу водойм сільської місцевості;
- підвищення частки відновного використання природних ресурсів у сільській місцевості;
- збереження оптимальної частки заповідних територій в регіоні;
- підвищення частки екологічно безпечних технологій ведення сільськогосподарського виробництва, формування агроекологічного іміджу регіону;

- підвищення частки альтернативної енергетики у регіоні.

Натомість покращення стану довкілля та ландшафту сільських територій пропонується здійснити через:

- будівництво нових та відновлення існуючих мереж водопостачання і водовідведення та очисних споруд у сільській місцевості зі спеціальними програмами для зон, насичених туристичними закладами,

- організація роботи зі збору та переробки сміття; посилення контролю і відповідальності за неорганізоване викидання сміття, організацію стихійних сміттєзвалищ;

- посилення контролю і відповідальності за скидання забруднених вод у поверхневі водойми в сільській місцевості, забруднення повітря;

- раціональне використання, охорона та відтворення водних ресурсів;

- збереження, відтворення та розширення особливо цінних лісових масивів;

- підтримка виробництва енергії з альтернативних екологічно нейтральних джерел;

- збереження, відтворення та раціональне використання земельних ресурсів.

Таким чином, громадськістю запропоновано основні екологічні проекти: запровадження партнерських підходів до будівництва чи відновлення мереж водопостачання і водовідведення та очисних споруд у сільській місцевості; будівництво заводу з переробки твердих побутових відходів; розробка заходів щодо заборони використання фосфатних пральних засобів принаймні у туристичних зонах; запровадження громадського екологічного контролю та розробка дієвих просвітницьких програм зі збереження довкілля.

Література

1. Гоблик В. В. Особливості регулювання трудовіграційних процесів у прикордонному регіоні / В.В. Гоблик // Журнал «Агро світ», 2015. – №13. – С.10-13.

УДК 334.7.012.64:332.1

В. В. ГОБЛИК, О. О. КОРОЛОВИЧ
Мукачівський державний університет

КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА РЕГІОНУ

Серед соціально-економічних проблем Закарпатської області найгострішими, є безробіття, міграція населення, що зумовлені в основному відсутністю можливостей працевлаштування з відповідним рівнем оплати праці. Аналіз економіки регіону також показав, що протягом багатьох років спостерігається порівняно низький рівень доданої вартості у сільському та лісовому господарствах – базових секторах сільської економіки, залучення інвестицій в їх розвиток, недостатньо ефективного використання природних ресурсів в сільській місцевості, у цілому – відсутність масштабного поширення біо-, енерго-, ресурсощадних технологій.

За останні роки в Україні все частіше починають розглядати кластерні моделі як один з ефективних механізмів забезпечення зростання економіки регіонів, розвитку підприємництва. На увагу заслуговує створення та

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>